

SARDAR PATEL UNIVERSITY
TY BA (External) Examination
Wednesday, 4th May, 2016
10.30 am - 1.30 pm
SAN-307 - Sanskrit Paper - VII
तर्कसंग्रह, सांख्यकारिका

कुल गुण : १००
(१८)

प्र.१ गमे ते त्रय सांख्यकारिका समजापो.

- १) ज्ञानाधिकरणमात्मा ।
- २) गन्धवती पृथिवी ।
- ३) वाक्यं द्विविधम् ।
- ४) उपमिति करणम् उपमानम् ।
- ५) सर्वव्यवहारहेतुः बुद्धिः ज्ञानम् ।

प्र.२ गमे ते जे विशे तूंकनोँध लजो.

- १) तर्कसंग्रह - प्रयोजनम् ।
- २) त्रिविधः संस्कारः ।
- ३) पञ्चकर्माणि ।
- ४) उपमितिकरणम् उपमानम् ।

प्र.३ अन्नं(भट्टे) दशविला सात पदार्थो विशे लजो.

अथवा

प्र.३ अन्नं(भट्टे) आपेला नव द्रव्यो विशे नोँध लजो.

प्र.४ कोषपला त्रय सांख्यकारिका समजापो.

- १) वत्स विवृद्धि निमित्तं क्षीरस्य यथा प्रवृत्तिरज्ञस्य ।
पुरुष विमोक्ष निमित्तं तथा प्रवृत्तिः प्रधानस्य ॥
- २) धर्मेण गमनमूर्ध्वं गमनमधस्ताद् भवत्यधर्मेण ।
ज्ञानेने चापवर्गो विपर्ययादिष्यते बन्धः ॥
- ३) चित्रयथाश्रयमृते स्थाण्वादिभ्यो विना यथाच्छाया ।
तद्वद्विना विशेषैर्न तिष्ठति निराश्रयं लिङ्गम् ॥
- ४) अन्तःकरणं त्रिविधं दसधाबाह्यं त्रयस्य विषयख्यम् ।
साम्प्रतकालं बाह्यं त्रिकालमाभ्यन्तरं करणम् ॥
- ५) दुःखत्रयाभिधाताज्जिज्ञासा तद्भिघातके हेतौ ।
दृष्टे साऽपार्था वैन्नैकान्तात्यन्ततोऽभावात् ॥

प्र.५ गमे ते जे विशे तूंकनोँध लजो:

- १) सत्कार्यवाद
- २) भोक्षविचार
- ३) सांख्य दर्शनना आचार्यो
- ४) नव तुष्टिओ

